

Садовий Ростислав Олександрович
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

Токар Андрій Анатолійович
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Проблема запобігання корупції набула не тільки державного, але й світового характеру. Світовий досвід надає можливість порівняти національне законодавство із законодавством провідних країн світу з питання запобігання корупції.

У публікації використовується опис та аналіз як методи наукового дослідження. Матеріалом для досліджень є вітчизняні наукові статті, журнали та публікації дослідників у мережі INTERNET за напрямком дослідження.

На сучасному етапі корупція є транснаціональним явищем і в зв'язку з цим становить загрозу всій світовій спільноті. протидія з нею в різних країнах здійснюється з різних ефектом та по різних напрямкам, але, на мій погляд, необхідна міжнародна антикорупційна стратегія протидії, що складається з різних профілактичних та репресивних заходів.

Ідея виокремлення антикорупційних програм, які довели на практиці свою ефективність, представляє великі перспективи для запозичення позитивного закордонного досвіду, особливо в умовах відсутності, як відомо, вітчизняного реально діючого механізму протидії з корупцією, а також для вироблення єдиної міжнародної антикорупційної політики.

На сьогодні, оцінюючи рівень корупції в світі, можна говорити про умовну градації всіх країн на дві великі категорії - ті, які успішно справляються з цією проблемою, а також ті, для яких корупція нерозв'язні труднощі [1].

Досить чистими щодо корупції станами, які входять в першу двадцятку держав, що характеризуються у сформуванні на державному рівні антикорупційної стратегії, це є Нідерланди, Фінляндія, Австралія, Норвегія Швеція, Данія, Нова Зеландія, Японія, Ісландія, Сінгапур, Канада, Люксембург, Швейцарія, Ізраїль, та інші країни.

Деякі особливості з організації антикорупційних дій в вищевказаних країнах зводяться до наступного - корупція усвідомлюється урядами цих країн як серйозна загроза національній безпеці. При цьому корупція розглядається як внутрішня та зовнішня проблема. Тому зусилля з обмеження коруп-

ції в цих країнах масштабні і, як правило, інституціолізовані. Так наприклад в Нідерландах система боротьби з корупцією включає, зокрема, такі основні процедурні та інституційні заходи:

- система з всебічного моніторингу можливих сфер виникнення корупційних дій в державних та громадських організаціях, а також суворого контролю за діяльністю осіб, які перебувають в цих сферах;
- система з покарань за корупційні дії, при цьому основним заходом є заборона працювати в державних організаціях та втрата всіх соціальних пільг, які надає їй державна служба;
- система із заохочень позитивних дій посадових осіб, спрямованих на те, щоб чиновникам було вигідно не тільки в матеріальному, а також в моральному плані поводитися чесно і ефективно;
- система з державної безпеки по протидії з корупцією є спеціальна поліція, що володіє значними повноваженнями, щодо виявлення корупційних проявів.

Схожі заходи застосовуються також в Ізраїлі та Канаді.

В інших країнах також практикують успішно зарекомендували себе антикорупційні заходи. Зокрема, цивільне суспільство як інститут, властивий демократичному режиму, здатне підвищити ефективність діяльності незалежних комісій по протидії з корупцією. Успішно подібні органи функціонують в таких країнах як: Сінгапур, Малайзія, Гонконг, Тайвань.

У Південно-Африканській Республіці рівень корупції сьогодні занадто низький. Там існує обов'язок уряду доповідати парламенту, а також обов'язкового подання чиновникам та депутатам майнової декларації, взагалі максимальної відкритості державної системи, регулярного проведення публічних засідань державного комітету з контролю за витрачанням державних коштів.

Інший приклад - Ботсвана. Там з бурхливим зростанням корупції допомогли впоратися наступні заходи: підвищення заробітної плати чиновникам з одночасним скороченням їх числа та структурним спрощенням державних установ, а також невідворотні та негайні покарання за будь-які прояви корупції. [2]

Отже, протидія з корупцією є надзвичайно складна та багатопланова задача, яка далеко не завжди успішно вирішується за кордоном. Тут потрібні політична воля і цілеспрямованість державних зусиль. У зв'язку з цим доцільно досліджувати та застосовувати ефективний досвід інших країн у сфері протидії корупції.

---

1. Гілевський М.А. Передові національні антикорупційні стратегії. URL: <http://www.corupti.net/rus/2/html> (дата звернення: 05.11.2020)

2. Миськевич Т. Стратегія антикорупційної політики України [Електронний ресурс] / Т. Миськевич // Громадська думка про правотворення. – 2018. – № 10 (154). – С. 10–14. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2018/10.pdf> (дата звернення: 05.11.2020)

3. Беззуб І. Антикорупційна політика в Україні URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1261:antikoruptionsijna-politika-v-ukrajini-2&catid=71&Itemid=382 (дата звернення: 05.11.2020)